

## Nr 19.

*Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 14 juni 1928 (nr 289) angående handel med utsädesvaror, dels o c k en i ämnet väckt motion.*

Genom en den 24 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 206, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

### L a g om ändring i lagen den 14 juni 1928 (nr 289) angående handel med utsädesvaror.

Härigenom förordnas, att 1, 2 och 7—10 §§ lagen den 14 juni 1928 angående handel med utsädesvaror<sup>1</sup> skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)*

#### 1 §.

Denna lag äger tillämpning å köp av frö, som är avsett till utsäde, *med undantag av* utsäde av stråsåd och trindsåd. Skogsfrö ävensom frö av växter, som odlas blott till prydnad, avses ej i lagen.

#### 2 §.

1 m o m. Säljaren är — — — köparen uppgiva:

- a) säljarens namn och adress;
- b) fröets slag samt i fråga om *rotfruktsfrö och köksväxtfrö* ävensom, där så kan ske, beträffande annat frö fröets sort;

*(Föreslagen lydelse)*

#### 1 §.

Denna lag äger tillämpning å köp av frö, som är avsett till utsäde, *däri inbegripet* utsäde av stråsåd och trindsåd. Skogsfrö ävensom frö av växter, som odlas blott till prydnad, avses ej i lagen.

#### 2 §.

1 m o m. Säljaren är — — — köparen uppgiva:

- a) säljarens namn och adress;
- b) fröets slag samt i fråga om *frö av stråsåd, trindsåd och rotfrukter* ävensom, där så kan ske, beträffande annat frö fröets sort;

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 7 § se SFS 1936:54.

(Gällande lydelse)

c) för annat frö än köksväxtfrö: fröets renhetsgrad, uttryckt i viktprocent rent frö;

d) för annat frö än köksväxtfrö: fröets ogräshalt, uttryckt i antal ogräsfrön på varje kilogram frö med särskilt angivande av sammanlagda antalet frön av sådana ogräs, som enligt de för statens centrala frökontrollanstalt gällande bestämmelser äro att anse såsom svårare;

e) fröets grobarhet, uttryckt i antalsprocent *grott* frö av det rena fröet.

2 m o m. Vad angår frövara, som enligt de för nämnda anstalt gällande bestämmelser är att anse såsom *blandfrö*, skall, där frö av visst slag ingår i blandningen till mer än fem procent av varans vikt, säljaren jämväl vara skyldig att för det *slaget* uppgiva procenttalet och, om det är *störe än tio*, även grobarheten.

3 m o m. Har fröet — — — »utländskt frö».

## 7 §.

Frö av rödklöver, alsikeklöver, vitklöver eller timotej må ej saluhållas till utsäde, där varan innehåller mer än tre gånger så många ogräsfrön som enligt gällande bestämmelser angående statsplombering av frövara må kunna förekomma i statsplomberad vara.

Ej heller må till utsäde saluhållas *blandfrö*, där det innehåller flera ogräsfrön än fyra gånger det antal som enligt nyss angivna bestämmelser angående statsplombering är medgivet för timotejfrö.

(Föreslagen lydelse)

c) för frö av rödklöver: fröets typ (*sen, medelsen eller tidig*);

d) för annat frö än köksväxtfrö: fröets renhetsgrad, uttryckt i viktprocent rent frö;

e) för annat frö än köksväxtfrö: fröets ogräshalt, uttryckt i antal ogräsfrön på varje kilogram frö med särskilt angivande av sammanlagda antalet frön av sådana ogräs, som enligt de för statens centrala frökontrollanstalt gällande bestämmelser äro att anse såsom svårare;

f) fröets grobarhet, uttryckt i antalsprocent *grobart* frö av det rena fröet *i enlighet med gällande bestämmelser angående statsplombering av frövara*.

2 m o m. Vad angår frövara, som *uppgives bestå av olika fröslag*, skall, där frö av visst slag ingår i blandningen till mer än fem procent av varans vikt, säljaren jämväl vara skyldig att för det *slaget* uppgiva procenttalet och grobarheten.

3 m o m. Har fröet — — — »utländskt frö».

## 7 §.

Frövara må ej saluhållas till utsäde, om den i fråga om renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet ej uppfyller av lantbruksstyrelsen fastställda fordringar.

*(Gällande lydelse)*

## 8 §.

Fullgör ej säljaren den uppgifts- plikt, som ovan är för varje fall före- skriven, straffes med *böter från och med tio till och med ettusen kronor*; dock må ej för underlåtenhet att med- dela uppgift angående renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet dömas till ansvar, där på grund av särskilda omständigheter hinder mött för säl- jaren att meddela uppgiften senast då varan avlämnades.

## 9 §.

Finnes uppgift, som säljaren jäm- likt denna lag lämnat, vara oriktig, straffes säljaren med *böter från och med tjugofem till och med tvåtusen kronor*; dock må ej dömas till an- svar där säljaren ej insett eller bort inse oriktigheten.

Uppgift om — — — fastställt ana- lysspelrum.

## 10 §.

*Till böter från och med tjugofem till och med tvåtusen kronor vare den förfallen, som överträder det i 7 § stadgade förbud.*

*(Föreslagen lydelse)*

## 8 §.

Fullgör ej säljaren den uppgifts- plikt, som ovan är för varje fall före- skriven, straffes med *dagsböter*; dock må ej för underlåtenhet att med- dela uppgift angående renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet dömas till ansvar, där på grund av särskilda om- ständigheter hinder mött för säljaren att meddela uppgiften senast då va- ran avlämnades.

## 9 §.

Finnes uppgift, som säljaren jäm- likt denna lag lämnat, vara oriktig, straffes säljaren med *dagsböter*; dock må ej dömas till ansvar, där säljaren ej insett eller bort inse oriktigheten.

Uppgift om — — — fastställt ana- lysspelrum.

## 10 §.

*Den som uppsåtligen eller av oakt- samhet överträder det i 7 § stadga- de förbudet, straffes med dagsböter. Såsom oaktksamhet skall ej anses att analysering av varan ej skett, om på grund av särskilda omständigheter rådrum därtill ej funnits.*

---

*Denna lag träder i kraft den 1 juli 1950.*

---

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft en i anledning av densamma väckt motion, nr 589 inom andra kammaren av herrar *Rosén* och *Widén*. Yrkandet i motionen återgives i det följande.

Beträffande de skäl, som i propositionen anförts till stöd för lagförslaget, ävensom i fråga om de skäl motionärerna andragit till stöd för sitt yrkande får utskottet, i den mån redogörelse ej lämnas här nedan, hänvisa till pro- positionen och motionen.

Till utskottet har i ärendet inkommit en skrivelse från Sveriges fröengrossistförening.

Till grund för det genom propositionen framlagda förslaget ligger ett förslag av statens centrala frökontrollanstalt. Förslaget, till vilket lantbruksstyrelsen anslutit sig, har enligt uppgift av anstalten utarbetats efter samråd med Sveriges fröintressentförening, Sveriges fröengrossistförening, Sveriges fröhandlareförening, Svenska trädgårdsfröfirmornas förening och Sveriges centrala fröråd.

Över anstaltens förslag ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, kommerskollegium samt styrelserna för Riksförbundet Landsbygdens folk, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges fröodlareförbund och Sveriges utsädesförening. Kommerskollegium har jämväl överlämnat yttranden från flertalet av handelskamrarna i riket.

### **Propositionens huvudsakliga innehåll m. m.**

Lagförslaget har till ändamål att fullständiga och skärpa kontrollen över utsädeshandeln. Sålunda innebär förslaget att frölagens tillämpningsområde skall utvidgas så, att lagens bestämmelser komma att gälla även beträffande utsäde av stråsäd och trindsäd. Vidare föreslås införande av generellt förbud att saluhålla frövara, som icke uppfyller av lantbruksstyrelsen fastställda fordringar i fråga om renhetsgrad, ogräshalt och grobarhet. I övrigt må nämnas, att förslaget ålägger säljaren en mera omfattande uppgiftsskyldighet än för närvarande, särskilt med avseende å fröblandningars sammansättning och kvalitet.

Beträffande nyssnämnda uppgiftsskyldighet ävensom beträffande straffbestämmelserna i förslaget får utskottet hänvisa till ovan intagna lagtext samt till propositionen.

Lagrådet har icke gjort annan erinran i ämnet än att lagrådet förordat en jämkning av vissa straffbestämmelser. Vad lagrådet hemställt har beaktats i propositionen.

### **Gällande bestämmelser.**

Lagen den 14 juni 1928 (nr 289) angående handel med utsädesvaror, den s. k. frölagen, har till syfte att förebygga försäljningar av mindervärdigt utsäde. Den avser emellertid icke allt slags frö utan i stort sett endast frö av vallväxter, rotfruktsväxter och köksväxter. Genom särskilda stadganden i 1 § ha nämligen från lagens tillämpning undantagits dels skogsfrö samt frö av växter, som odlas blott till prydnad, dels utsäde av stråsäd och trindsäd. Till stråsäd hänföres enligt vedertagen terminologi havre, korn, råg och vete. Med trindsäd avses hästböna, fodervicker, foderärt och kokärt.

Lagen bygger i första hand på den grundsatsen att köpare av frövara

skall erhålla tillgång till sådana upplysningar angående varans beskaffenhet, att han kan bedöma dess värde som utsäde. I enlighet härmed stadgas i 2 § att säljaren är pliktig att, vare sig köparen påfordrar det eller ej, skriftligen lämna köparen vissa uppgifter. Dessa uppgifter skola meddelas senast då varan avlämnas till köparen.

Beträffande uppgiftsskyldighetens närmare omfattning må hänvisas till propositionen (s. 6 f.).

I vissa fall kan uppgiftsplikten helt bortfalla eller, om fröet är utländskt, begränsas till att avse upplysning därom. Enligt 3 § i lagen är sålunda säljaren befriad från att meddela uppgift jämlikt 2 § 1 och 2 mom. dels då han själv odlat fröet och försäljningen sker utan offentligt utbudande eller till någon, som icke själv skall använda fröet till utsäde, dels då köp av frö sker mellan köpmän i och för deras rörelse, och dels då fråga är om försäljning av statsplomberad vara som levereras till köparen under obruten plomb innan tiden för plomberingsbevisets giltighet utgått.

Om säljaren ej fullgör den uppgiftsplikt som föreskrivits i 2 §, skall han enligt 8 §, jämförd med den s. k. särskilda böteslagen den 24 september 1931, straffas med dagsböter. Underlåtenhet att meddela uppgift angående renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet skall dock ej medföra straff, därest på grund av särskilda omständigheter hinder mött för säljaren att meddela uppgiften senast då varan avlämnades. Befinnes lämnad uppgift vara oriktig skall, enligt 9 §, säljaren likaledes dömas till dagsböter, dock ej om han varken insett eller bort inse oriktigheten.

Såsom redan nämnts, behöver uppgift som avses i 2 § ej meddelas förrän varan avlämnas. Den omständigheten, att ett köpeavtal slutes utan att säljaren samtidigt lämnar upplysning om frövarans beskaffenhet, kan således i och för sig ej föranleda straff. Emellertid stadgas i 5 § att om säljaren ej redan vid köpet muntligen eller skriftligen lämnat köparen så bestämda uppgifter om fröets renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet som enligt 2 § skola meddelas vid leveransen, säljaren skall anses ha garanterat att fröet, i de avseenden där dess beskaffenhet sålunda icke angivits, skall vid avlämnandet motsvara då gällande normaltal för frö av ifrågavarande slag eller, om normaltal saknas, skäliga anspråk på gott sådant frö. Uppfyller fröet ej dessa fordringar kan köparen alltså rikta civilt anspråk mot säljaren på grund av fel i varan. Normaltal skola i den utsträckning som finnes erforderlig fastställas av lantbruksstyrelsen för varje års skörd.

I 6 § meddelas en föreskrift, varigenom säljarens civilrättsliga ansvarighet mot köparen ytterligare skärpes. Där stadgas nämligen, att om vid köpet gjorts förbehåll beträffande säljarens ersättningsskyldighet i anledning av fel i varan, detta förbehåll ej får återopas av säljaren, med mindre det upptagits i skriftligt avtal rörande köpet och skett i annan form än blott genom hänvisning till priskurant eller liknande meddelande. Nämnade stadgande — som har till syfte att hindra att köparen blir bunden av förbehåll, vilka han icke uppmärksammat — äger emellertid ej tillämpning i fråga om sådana handelsköp och andra köp som omförmälas i 3 §.

Vid sidan av de bestämmelser angående uppgiftsplikt m. m., för vilka nu redogjorts, innehåller lagen tillika ett förbud mot att över huvud taget saluföra vissa slags frövaror, om de i mera avsevärd grad äro bemängda med ogräs. Enligt 7 § får sålunda frö av rödklöver, alsikeklöver, vitklöver eller timotej icke saluhållas till utsäde, om varan innehåller mer än tre gånger så många ogräsfrön som enligt gällande bestämmelser angående statsplombering av frövara må kunna förekomma i statsplomberad vara. Ej heller får blandfrö saluhållas till utsäde, om det innehåller flera ogräsfrön än fyra gånger det antal som enligt bestämmelserna angående statsplombering är medgivet för timotejfrö. Villkoren för statsplombering finnas för närvarande angivna i en av lantbruksstyrelsen den 30 januari 1948 utfärdad kungörelse med ändringar den 28 december 1948 och den 29 oktober 1949.

Överträdelse av det i 7 § meddelade förbudet straffas enligt 10 § med dagsböter. Det är emellertid att märka, att förbudet ej gäller i fråga om sådana försäljningar som avses i 3 §.

### **Frågan om utvidgning av frölagens tillämpningsområde.**

Det enligt 1 § nu gällande undantaget beträffande spannmålsutsäde skall enligt propositionen slopas.

*Föredragande departementschefen, statsrådet Sträng*, har i förevarande hänseende i propositionen anfört bl. a. följande.

»Vikten av att mindervärdiga varor så långt som möjligt hållas borta från marknaden är tydligen lika stor med avseende å utsäde av stråsåd och trindsåd som då fråga är om vallväxt-, rotfrukts- eller köksväxtfrö. Ej minst är det av betydelse att köparen kan lita på att han erhåller utsäde av en med hänsyn till klimat och övriga odlingsförhållanden lämplig sort. Under förarbetena till frölagen bestreds icke från något håll att också handeln med spannmålsutsäde lämnade rum för vissa anmärkningar. Praktiska exempel på ganska allvarliga missförhållanden ha sedermera lämnats i motioner vid 1941 års riksdag. Sedan dess torde behovet av kontroll snarast ha blivit större. Under senare år har nämligen skördetröskning blivit allt vanligare, och vid detta tröskningssätt lär faran för skador å kornet vara större än vid annan tröskning. Starka skäl tala sålunda enligt min uppfattning för att frölagens tillämpningsområde nu utvidgas till att omfatta jämväl utsäde av stråsåd och trindsåd.

Några avgörande betänkligheter häremot synas ej heller möta. Jag vill erinra att flertalet av frölagens bestämmelser icke gälla beträffande försäljning direkt från odlare, som sker utan offentligt utbudande. Även om spannmålsutsäde inbegripes under lagen, behöva således inga olägenheter uppkomma för den icke yrkesmässiga handeln odlare emellan. Ej heller torde det med fog kunna göras gällande att oöverkomliga svårigheter i så fall måste uppstå att i brådskande säningstider över huvud erhålla erforderligt

utsäde. Hinder föreligger tydligen icke mot att i nödfall tillåta försäljning, oaktat analys av varan ej medhunnits. Såsom förut nämnts stadgas redan nu i 8 § i lagen, att underlåtenhet att lämna uppgift angående renhetsgrad, ogräshalt eller grobarhet skall vara straffri, där på grund av särskilda omständigheter möjlighet ej funnits att meddela uppgiften senast då varan avlämnades. Av förarbetena framgår, att detta stadgande ursprungligen avsågs skola vinna tillämpning främst vid försäljning av spannmålsutsäde i samband med höstsådden och i undantagsfall även vid vårsådden. För övrigt må framhållas, att det till följd av skördetröskningens införande numera lär inträffa mindre ofta än förr, att tiderna för tröskning och höst-sådd sammanfalla. Skäligt rådrom för analys av utsädet torde sålunda i allmänhet stå till buds.

I detta sammanhang vill jag också framhålla, att handeln med utsäde av spannmål under kristiden varit underkastad reglerande bestämmelser som i stort sett varit jämförliga med stadgandena i frölagen. Enligt nämnda regleringsbestämmelser, som avsågo försäljning från handlande till förbrukare, indelades utsädesspannmålen i olika prisgrupper efter kvalitet. Även för den lägsta prisgruppen uppställdes vissa minimifordringar i fråga om renhetsgrad och grobarhet m. m. Försäljning var tillåten endast på villkor att varan var plomberad och åtföljd av analysbevis, anbragt under plomben. Vissa auktoriserade utsädeshandlare ägde använda egen plomb men eljest skulle plomberingen verkställas av frökontrollanstalt. Tillämpningen av dessa bestämmelser synes i allmänhet icke ha medfört några svårigheter.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker jag i denna del centrala frökontrollanstaltens förslag.»

I *motionen II: 589* hemställes, att frölagen icke utsträcker till att omfatta jämväl utsäden av stråsäd och trindsäd.

### **Frågan om införande av generellt förbud mot saluhållande av mindervärdig frövara.**

*Departementschefen* har beträffande den föreslagna ändringen i 7 § anfört bl. a. följande.

»Lagen angående handel med utsädesvaror utgår i huvudsak från den förutsättningen att avsättning i allmänhet ej skall kunna vinnas för en frövara, såframt det icke av uppgifterna om dess beskaffenhet framgår att den är av tillfredsställande kvalitet. Utredningen i ärendet giver emellertid vid handen att mindervärdigt utsäde alltjämt i icke obetydlig omfattning förekommer i marknaden och finner köpare bland jordbrukarna. Särskilt vad beträffar blandfrö visar erfarenheten att föreskrifterna om uppgiftsskyldighet icke fått den verkan som åsyftats. Analyser vid centrala frökontrollanstalten ha givit till resultat att medan klöverfrö, som saluförts för sig, genomsnittligt haft en grobarhet på närmare 75 %, grobarhetstalet för klöverfrö, som sålts i blandning med timotej, i medeltal uppgått till knappa 60 % och ej sällan legat avsevärt lägre.

Från jordbruksproduktionens synpunkt är det angeläget att underhålligt eller bristfälligt frö överhuvud ej kommer till användning som utsäde. Med hänsyn till nyss berörda erfarenheter torde det finnas föga utsikt att uppnå detta mål, så länge mer eller mindre värdelösa utsädesvaror opåttalt kunna saluföras i allmänna handeln. Jag tillstyrker därför förslaget om införande av generellt förbud mot att saluhålla frövara som icke uppfyller skäligen anspråk med avseende å renhet, grobarhet och ogräshalt. En sådan ordning har under kristiden tillämpats för stora delar av utsädeshandeln utan att detta föranlett någon olägenhet. Vid fri prisbildning kommer saken visserligen såtillvida i ett annat läge, att en viss fara för prisstegring icke kan anses utesluten. Vinsten av att det sämre fröet hålles borta från utsädesmarknaden är dock enligt min mening så betydande att risken för något högre priser icke bör hindra reformens genomförande.»

### Utskottet.

I propositionen föreslås främst, att frölagens tillämpningsområde skall utvidgas genom slopande av det i 1 § stadgade undantaget för stråsäd och trindsäd, d. v. s. havre, korn, råg och vete resp. hästböna, fodervicker, foderärt och kokärt. Nämda undantag gjordes vid frölagens tillkomst år 1928 på hemställan av sammansatt andra lag- och jordbruksutskott. Utskottet ansåg med hänsyn till frölagstiftningens säregna karaktär och de mot denna lagstiftning framförda betänkligheterna det icke vara tillrådligt att giva lagen en vidsträcktare tillämpning än som av förhållandena oundgängligen betingades. Missförhållandena beträffande utsäde av stråsäd och trindsäd vore enligt nämnda utskotts mening icke så starkt framträdande, att för det dåvarande ett ingripande på lagstiftningens väg kunde anses nödvändigt.

I anledning av motioner vid 1941 års riksdag erinrade jordbruksutskottet i sitt utlåtande nr 50 om att det av lantbruksstyrelsen och statens centrala frökontrollanstalt vitsordats att inom handeln med spannmålsutsäde vissa missförhållanden förefunnes i avseende å det saluförda utsädets kvalitet. Jämväl utskottet var av den meningen, att åtskilliga åtgärder kunde vidtagas i syfte att tillförsäkra köpare av utsäde större garantier än som då vore möjligt rörande användbarheten av inköpt vara. De vid 1928 års riksdag uttalade betänkligheterna mot införande av en tvångslagstiftning på ifrågavarande område hade icke besannats, utan frölagen syntes, utan att några större olägenheter av densamma förmärkts, ha bidragit till att förbättra kvaliteten å saluförda partier av de varor, varå lagen ägde tillämpning. Utskottet ansåg därför att det borde övervägas, huruvida icke lagens tillämpningsområde borde utsträckas även till utsäde av stråsäd och trindsäd. På hemställan av utskottet beslöt 1941 års riksdag anhålla om utredning i ämnet.

De regleringsbestämmelser, som under kristiden gällt i fråga om handeln med utsäde, torde i viss utsträckning ha motverkat en ökning av de



år 1941 konstaterade missförhållandena. Sedan krisbestämmelserna numera upphävs på detta område, synas de skäl för införande av kontroll över handeln med spannmålsutsäde, som anförts vid 1941 års riksdag, äga full giltighet. Härtill kommer att i och med skördetröskningens införande faran för skador å utsädet tilltagit.

I motionen II: 589 hemställes, att frölagen icke skall utsträckas till att omfatta jämväl utsäde av stråsäd och trindsäd. Motionärerna vända sig främst mot förslaget att för utsäde av nämnda slag uppgiftsskyldighet skall föreligga beträffande sortrenhet. Detta komme att verka fördyrande å handelsutsädet. Genom fördyringen föranleddes småbrukarna sannolikt att använda sin egen skörd till utsäde eller att förvärva utsäde direkt från odlare, vilket enligt motionärernas mening skulle medföra lägre avkastning. Den nämnda uppgiftsskyldigheten kunde därför även komma att verka skördenedsättande. Liknande synpunkter beträffande sortangivningen ha anförts av Stockholms handelskammare i dess remissutlåtande samt av Sveriges fröengrossistförening i skrivelse till utskottet.

Utskottet finner det synnerligen angeläget att bereda möjlighet för ett undanröjande av ovan berörda missförhållanden beträffande handeln med utsäde av stråsäd och trindsäd. Enligt utskottets mening kommer den föreslagna utvidgningen av frölagen att öka utsikterna till bättre skördar. Det kan visserligen vara tveksamt huruvida uppgiftsskyldigheten i fråga om nämnda utsäde bör beträffande sortangivning vara obligatorisk på sätt stadgats i förslagets 2 § 1 mom. b. Fördelarna med stadgandet synas dock väga tyngre än de olägenheter, som äro förknippade med bestämmelsen. Det torde också kunna förutsättas, att särskild uppmärksamhet kommer att ägnas frökontrollverksamheten med hänsyn till de farhågor, som yppats i förevarande hänseende. Utskottet vill under åberopande av vad nu sagts tillstyrka den föreslagna utvidgningen av frölagens tillämpningsområde.

Ej heller i övrigt har utskottet funnit anledning till erinran mot de i propositionen föreslagna ändringarna av frölagen, vilka enligt utskottets uppfattning torde komma att visa sig vara till stort gagn icke minst för landets småbrukare.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte med avslag å motionen II: 589 bifalla förevarande proposition nr 206.

Stockholm den 11 maj 1950.

På tredje lagutskottets vägnar:

ÅKE HOLMBÄCK.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Holmbäck, Carl Edmund Eriksson, Nils A. Larsson, Hermansson, Eskilsson, Pålsson, Boo och Ivar Nilzon;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Stjärne, Andersson i Dunker, Holm, Ahman, Andersson i Mölndal, Fagerholm och Andersson i Ryggestad.

---

### Reservation

av herr *Ahman*, som, ehuru han i stort delat utskottets uppfattning, ansett att femte styckets andra sats i utlåtandets motivering bort erhålla följande lydelse:

Enligt utskottets mening kommer den föreslagna utvidgningen av frölagen att bidra till att odlarna, genom kännedom om utsädets sort och typ, i större utsträckning än hittills komma att använda för respektive orter lämpliga sorter och bl. a. därigenom öka utsikterna till säkrare och större skörderesultat.

---